

[Socialministeren.]

at tvang kun kan anvendes, hvor undladelse deraf ville blive til væsentlig ulempe for pågældende selv, og hvor pågældende er farlig for retssikkerheden.

Lovforslaget indeholder som nævnt en direkte lovfæstelse af åndssvages undervisningspligt, som benævnes undervisnings- og oplæringspligt, fordi der ikke er tale om undervisning i traditionel forstand. Alle-rede før udvalgets nedsættelse fremsatte forældreorganisationerne ønske om en undervisningspligt, og udvalget er enstem-migt gået ind herfor. Der har dog hersket uenighed om pligtens længde; et mindretal på 4 medlemmer vil følge folkeskolelovens regler, medens flertallet går ind for pligtens forlængelse til det 18. år. Når jeg ser på, at døve og blinde har ikke blot undervisningspligt, men egentlig skolepligt i henholdsvi 9 og 10 år, er der for mig ingen tvivl om, at også åndssvage med deres handicap må have en forlænget undervisnings- og oplæringspligt, ikke mindst fordi deres skolemodenhed som regel først indtræder flere år efter det fyldte 7. år. Vi kan i konsekvens heraf i hvert fald ikke standse en undervisning og oplæring før det fyldte 18. år.

Man har i udvalget drøftet, om dette undervisningsområde bør overflyttes til folkeskolen, men udvalget står helt enig, når det foreslår en fortsættelse af den gæl-dende ordning, hvorefter undervisningen varetages af åndssvageforsorgen under socialministeriets område. Vi står i åndssva-geforsorgen som f. eks. under blinde- og døveforsorgen over for en form for sær-undervisning kombineret med psykiatrisk-psykologisk behandling, hvortil kommer den nære sammenhæng mellem undervisning og social forsorg, hvorfor det for mig er helt klart, at denne undervisning bedst varetages af forsorgen.

Personlig anser jeg bestræbelsen på den pædagogiske linje, gennem skoler og oplæring, for at være af den allerstørste betydning, og det er det område inden for hele socialministeriets felt, som jeg omfatter med størst interesse. Jeg glæder mig til at være med i det arbejde, der fore-står, og håber at kunne medvirke til en gunstig udvikling.

Et område, der ligeledes er af dybt-

gående interesse, er de åndssvages anbrin-gelse uden for anstalterne i familiepleje eller på anden måde. Det drejer sig om ikke mindre end 9 000 åndssvage. Der må tilstræbes et forbedret tilsyn. Der er jo ingen tvivl om, at det for tusinder af de åndssvage er bedst, at de kommer ud i det levende samfund, ud i hjem og arbejde; men det er en anbringelsesform, der er omgivet af mange farer, og disse farer må vi se åbent i øjnene. Vi må her påtage os ansvaret og dets omkostninger. Hvis dette felt skal administreres på rette måde, kræ-ver det først og fremmest tilsynsførende, der har social viden og indsigt og evne til at bedømme mennesker og forhold i de forskellige miljøer, der kan komme i be-tragtning.

Hvad institutionernes læger angår, må der utvivlsomt tilstræbes en ordning, der giver den lægelige indsats den størst mulige effektivitet. Jeg er i øvrigt enig med be-tænkningens fædre om, at der snarest bør skabes betingelser for en egentlig ånds-svageforskning, hvad enten det sker ved oprettelse af et forskningsinstitut, eller der findes en anden løsning. Det vil læge-ligt set give hele feltet større prestige, bl. a. ved at tiltrække flere dygtige unge læger. Der kommer på den vis et større perspektiv ind i arbejdet, og det vil utvivlsomt virke som et godt incitament i institutionernes liv. Et sådant institut kan, som betænk-ningen peger på, lægges i nærheden af det nye amtssygehus i Glostrup. Det kunne vel også anbringes andetsteds, f. eks. i Jylland.

Hvad plejerne angår, må der gives dem de bedre uddannelsesvilkår, de selv så alvorligt ønsker, og jeg kunne ønske snarest at nedsætte et udvalg, der kan tilrettelægge en sådan uddannelse. Dog er det vel bedst at afvente den endelige udformning af det her fremsatte lovforslag.

Samtidig med forslag til lov om forsorgen for åndssvage tillader jeg mig at fremsætte *for-slag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg (om forsorgsforlængelse for ånds-svage under børneforsorg)*, der går ud på, at forsorgslovens § 168 ændres således, at børn, der er under børneforsorg, og som tillige modtager hjælp fra åndssvagefor-sorgen, automatisk forbliver under børne-forsorg indtil deres 21. år. Denne auto-

[Socialministeren.]

matiske børneforsorgsforlængelse gjaldt tidligere elever i ungdomshjem, men blev ved loven af 7. juni 1958 om ændring af forsorgslovens § 168 udvidet til også at gælde børn, der er eller har været i særlige hjem, der modtager svagtbegavede børn, sinker. Det forekommer naturligt at lade reglen omfatte de endnu svagere begavede børn, de åndssvage, som modtager hjælp af åndssvageforsorgen.

De gældende love om åndssvage er fra 1933 og 1934 og har altså været praktiseret i 25 år. Der er for mig ingen tvivl om, at tiden er inde til en almindelig reform af denne lovgivning, og jeg har den opfattelse, at tiden også er moden hertil. På et beslægtet område, sindssygevesenet, er der i de senere år gennemført store reformer, og nu må det være åndssvageforsorgens tur til at komme i søgelyset. Det står for mig således, at vi her i tinget måske har en gånske særlig forpligtelse til at være vågne over for behovet om hjælp til de borgere, som ifølge sagens natur ikke selv kan tale deres sag, og jeg tror, vi her har en god lejlighed til at rette på, hvad der måtte være blevet forsømt, og til at sørge for, at vi på dette område får en forsorg, der er i stand til at tilbyde bedst mulig hjælp og støtte. Det er samfundets simple pligt.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale de to lovforslag til tingets velvillige behandling.

Formanden: Eksemplarer af de nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Ligeledes uden for dagsordenen skal jeg give ordet til den ærede ordfører for udvalget til valgs prøvelse, for at hun kan gøre indstilling om godkendelse af valg.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (Edel Saunte): Efter at folketinget har meddelt det ærede medlem hr. Ladefoged sygeorlov, har stedfortræderen, gårdejer Alfred Christensen, erklæret, at han er villig til at indtræde som midlertidigt medlem af det høje ting. Udvalget til valgs prøvelse har gennemgået stedfortræderlisten og indstiller herefter enstemmigt, at Alfred Christensen godkendes som midlertidigt medlem af tinget.

Videre har udvalget behandlet spørgsmålet om godkendelse af chauffør Helmuth Nørrelund som medlem af tinget som stedfortræder for Holger Larsen, der har nedlagt sit mandat i Odense amtskreds. Helmuth Nørrelund har erklæret sig villig til at indtræde som medlem af folketinget. Udvalget har ligeledes her gennemgået samtlige dokumenter og skal enstemmigt indstille, at Helmuth Nørrelund godkendes som medlem af tinget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af Alfred Christensen som midlertidigt medlem af folketinget

vedtoges enstemmigt med 113 stemmer.

Udvalgets indstilling om godkendelse af Helmuth Nørrelund som medlem af folketinget

vedtoges enstemmigt med 113 stemmer.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om forsikringsvirksomhed.

Valgt blev: *K. Axel Nielsen, Holger Eriksen, Andreas Hansen, Kolbjørn, M. Larsen (Kolding), Hans Rasmussen, Astrid Skjoldbo, Baunsgaard, Kristian Kristensen, Paabøl, Damsgaard, Heilesen, Justesen, Peter Larsen, Ninn-Hansen, H. K. Sørensen og Weikop.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om visse finansieringsinstitutter.

Valgt blev: *Hans Rasmussen, Holger Eriksen, Hjortnæs, Th. Mikkelsen, K. Axel Nielsen, Peter Ravn, Retoft, A. C. Normann, Niels Andersen, Paabøl, Per Federspiel, Heilesen, Kr. Juul, Thorkil Kristensen, Fanger, Kristen Amby og H. K. Sørensen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i fondsbørsloven.

Valgt blev: *Holger Eriksen, Ditlevsen, Boye Hansen, Erhard Jakobsen, Waldemar Laurson, Peter Nielsen, Axel Ivan Pedersen, A. C. Normann, J. M. Pedersen, Paabøl, Henry L. W. Jensen, Peter Larsen, Anker Lau, Martin, Weikop, Hanne Budtz og Reedtz-Thott.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ind- og udførsel af fisk.

Valgt blev: *Johs. E. Larsen, Chr. Christiansen, Poul Hansen (Grenå), Poul Hansen (Svendborg), Mørk, K. Axel Nielsen, Peter Nielsen, A. C. Normann, Kristian Kristensen, Gideon, Damsgaard, Søren Jensen, Skov Jørgensen, Conrad Kofoed, Jacob Pedersen, Baagø og H. C. Toft.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til undervisningsministeren af Henry Christensen m. fl.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 610).

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til toldlov.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 593, fremsættelsen i tidenden sp. 410).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 7 og 8 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i forbrugsafgiftslove.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 969, fremsættelsen i tidenden sp. 410).

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning angående Danmarks ratifikation af den under 15. december 1950 i Bruxelles op-

rettede konvention om klassifikation af varer i toldtariffer med rettelsesprotokol af 1. juli 1955 samt ratifikation af den samme sted oprettede konvention af 15. december 1950 om ansættelse af varers toldværdi.

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 977, fremsættelsen i tidenden sp. 415).

Lovforslagene og forslaget til folketingsbeslutning sattes til forhandling.

Lars P. Jensen: Jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til, at vi vedtager det forslag til folketingsbeslutning, der kort og godt går ud på, at vi forpligter os til fremover i toldtariffen at følge Bruxellesnomenklaturen og den i konventionen om ansættelse af varers toldværdi indeholdte værdidefinition som grundlag for fastsættelsen af varernes toldpligtige værdi. Vi kan hilse med tilfredshed, at de forskellige lande efterhånden går over til ensartede regler både med hensyn til nomenklatur og værdidefinition; navnlig må vi vel understrege, at disse to ting er det tekniske grundlag for de handelsplaner, der i øjeblikket drøftes rundt omkring i Europa, både de seks landes union, det nordiske fællesmarked og frihandelsområdet, således at Danmark vil have sit toldtekniske grundlag i orden, hvilken vej vi i øvrigt vælger.

Vi kan også give tilslutning til finansministerens forslag til en ny toldlov, der jo reelt er en konsekvens af, at vi gennemfører den nye nomenklatur, og vi kan ligeledes give tilslutning til det princip, der er nedlagt i denne toldlov, at man, selv om man går over til værditold for en del af varerne, bevarer det nuværende toldniveau som helhed. Det er klart, at der vil ske visse forskydninger, når man går over til værditold; der vil være visse varer, hvis toldsatser bliver sat op, og visse varer, hvis satser bliver sat ned.

Jeg skal ikke komme ind på enkeltheder ved denne første behandling; det vil der blive rig lejlighed til dels ved anden behandling, dels når Danmark engang skal tage stilling til de forskellige markedsplaner. Jeg vil dog gerne gøre opmærksom på, at der er visse af toldsatserne i tariffen, som mit parti gerne vil kigge nærmere på